

Nr 219.

Av herr **Hansson** i Skegrie m. fl., om viss ändring i grunderna för det statliga stödet till torrlägningsverksamhet.

Vid 1951 års riksdag fattades beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 31 angående ändrade grunder för det statliga understödet till torrlägningsverksamheten, varvid en viss ändring gjordes i bidragsgrunderna.

Enligt tidigare bestämmelser lämnades lån och bidrag till avloppsförbättringar dels genom lantbruksnämnderna, dels genom lantbruksstyrelsen. De bidrag, som beviljades genom lantbruksnämnderna, utgingo efter behovsprövning och i regel endast till brukare av fastighet om högst 20 hektar åker. De bidrag ur avdikningsanslaget, som förmedlades av lantbruksstyrelsen, utgingo däremot utan behovsprövning och oberoende av fastighets areal.

De sakkunniga, som Kungl. Maj:t år 1948 utsåg för att verkställa utredning och avgiva förslag angående förenkling av förfarandet vid den statliga låne- och bidragsgivningen till torrlägningsföretag, avlämnade den 19 oktober 1950 sitt betänkande, vari bl. a. föreslogs, att de tidigare skillnaderna i bidragsgrunderna skulle slopas och att bidrag för samtliga torrlägningsföretag borde utgå utan behovsprövning, varvid utredningen även avsåg, att hänsyn skulle tagas till deltagande fastighetsareal.

I proposition nr 31 uttalade emellertid vederbörande departementschef att »något hinder för att tillämpa behovsprövning kan sålunda exempelvis knappast föreligga i fråga om företag, som i huvudsak endast beröra en eller flera större fastigheter, och vilka ej framstå som särskilt angelägna ur allmän synpunkt eller medföra påtagliga fördelar för de berörda fastigheterna.» I jordbruksutskottets utlåtande över propositionen heter det bl. a.: »Utskottet anser det även lämpligt att såsom avses i propositionen bidragsrätten beträffande torrlägningsföretag icke generellt begränsas till fastigheter under en viss arealgräns eller regelmässigt göres beroende av brukarens ekonomiska ställning.»

Det framgår alltså, att såväl departementschefen som utskottet avsett en försiktig tillämpning av behovsprövningen. I den i anledning av riksdagens beslut utfärdade författningen (Kungl. Maj:ts kungörelse den 15 juni 1951) heter det emellertid: »Därest det med hänsyn till delägarers ekonomiska ställning eller förhållande i övrigt är uppenbart, att behov av bidrag icke föreligger, må bidrag utgå endast under förutsättning,

att det framstår som ett allmänt intresse av betydelse att företaget kommer till stånd.» I enlighet härmed torde behovsprövning komma att tillämpas ganska allmänt.

Utan att taga ställning till behovsprövningens tillämpning över huvud taget vid det framtida beviljandet av lån och bidrag, vilja vi emellertid framhålla det orättvisa i att nämnda bestämmelse kommit att få en retroaktiv verkan, som är högst beklaglig.

Många torrläggningsföretag ha projekterats och kostnadsberäknats enligt de tidigare bestämmelserna, och vid de ekonomiska beräkningarna för företaget eller vid kalkylerandet av de egna ekonomiska möjligheterna att finansiera detsamma, ha delägarna förlitat sig på vederbörande lantbruksingenjörers upplysningar om låne- och bidragsmöjligheterna. På grund av brist på medel till bestridandet av denna låne- och bidragsverksamhet ha ansökningarna i många fall fördröjts, och när de nu skola effektueras, komma många delägare i företaget att på grund av behovsprövningen plötsligt befinna sig i en helt annan ekonomisk ansvarighetsställning beträffande det utförda eller pågående dikningsföretaget än vad som vid planeringen delgivits dem. Det synes oss för den skull böra vara så, att de vid fjolårets riksdag beslutade ändringarna angående denna låne- och bidragsgivning ej borde tillämpas å företaget, vilka kostnadsberäknats enligt tidigare bestämmelser. Den retroaktivitet som beslutet nu fått genom medelsbristen bör på så sätt upphävas.

Med anledning av vad som ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att de av 1951 års riksdag vidtagna ändringarna i bidragsgrunderna för den statliga torrläggingsverksamheten icke skola gälla beträffande sådana torrläggningsföretag, vilka projekterats och kostnadsberäknats enligt de tidigare bestämmelserna.

Stockholm den 23 januari 1952.

Nils G. Hansson

i Skegrie.

J. W. Pettersson

i Norregård.

J. Onsjö.

Jöns Nilsson

i Bästekille.

E. Pettersson

i Ersbacken.

Rudolf Boman

i Kieryd.